

Jaarverslag SCCM 2016

R170425 versie 22 mei 2017

Vastgesteld door het bestuur op 22 mei 2017

SCCM
Kettingstraat 2, Den Haag
Postbus 13507
2501 EM DEN HAAG
Telefoon: 070-3623981
E-mail: info@sccm.nl
Website: www.sccm.nl

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding
- 2 Stand van zaken beleidsmatig
- 3 Stand van zaken kwantitatief
- 4 Activiteiten in 2016
- 5 Ontwikkelingen en beleid 2017

Bijlagen

- Overzicht samenstelling bestuur en CCvD's.
- Overzicht certificatie-instellingen waarmee SCCM een overeenkomst heeft.
- Overzicht bedrijven geregistreerd als deelnemer aan de EMAS-verordening.

SCCM - Platform voor certificatie milieu- en arbomanagementsystemen

SCCM werkt samen met het bedrijfsleven, overheden, certificatie-instellingen en andere belanghebbenden aan een eenduidig en gewaardeerd certificaat voor ISO 14001 (milieu), EMAS (milieu), ISO 50001 (energie) en OHSAS 18001/ISO 45001 (arbo). SCCM stelt daarvoor onder andere de certificatieschema's op. Alle activiteiten van SCCM zijn gericht op het gebruik van managementsystemen om de prestaties van bedrijven en organisaties te verbeteren, risico's te beperken en de relatie met klanten en overheden te versterken. Met een (gecertificeerd) managementsysteem leggen organisaties een goede basis voor duurzaam ondernemen.

www.sccm.nl is het centrale informatiepunt. Naast overzichten van gecertificeerde organisaties en aangesloten certificatie-instellingen biedt de website hulpmiddelen en tips voor het invoeren van een managementsysteem.

1 Inleiding

Het jaarverslag 2016 is het eenentwintigste jaarverslag van SCCM. Dit jaarverslag geeft inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen in 2016 en de plannen voor 2017.

Naast dit door het bestuur opgestelde jaarverslag is er een jaarrekening over 2016. Deze is opgesteld door het accountantskantoor Mazars Paardekooper Hoffman NV. In dit jaarverslag wordt alleen een korte omschrijving van de financiële situatie gegeven.

2 Stand van zaken in hoofdlijnen

Dit hoofdstuk geeft de stand van zaken met betrekking tot een aantal beleidsmatige ontwikkelingen.

Na een sterke groei van het aantal ISO 14001- en OHSAS 18001-certificaten in de periode 2009-2014 is in de jaren 2015-2016 de groei wat afgevlakt. In hoofdstuk 3 worden daarvoor meer achtergronden gegeven, in hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de verwachtingen voor 2017.

Het jaar 2016 is het eerste jaar in de uitvoering van het beleidsplan 2016-2020. Begin 2016 heeft het bestuur dit beleidsplan vastgesteld. Onderstaand een toelichting van de stand van zaken voor de belangrijkste beleidslijnen.

Waardering managementsysteemcertificatie door toezichthouders

Een belangrijke doelstelling bij de oprichting van SCCM was om te zorgen dat ISO 14001-certificaten een zodanige waarde hebben dat in het proces van vergunningverlening en toezicht wordt geanticipeerd op de aanwezigheid van een goed werkend milieumanagementsysteem. Om verschillende redenen blijkt dit een weerbaarstig thema:

- Incidenten kunnen grote invloed hebben op het beleid van overheid en toezichthouders met betrekking tot de invulling van het toezicht en de toepassing van 'systeemgericht toezicht'. De Odfjell-casus in 2012 was daar een voorbeeld van.
- Door een gebrek aan kennis over managementsystemen en de betekenis van certificatie bij toezichthouders wordt de mogelijke toegevoegde waarde voor het toezicht vaak niet onderkend.
- De verwachtingen ten aanzien gecertificeerde managementsystemen zijn soms te hoog. De prestaties van gecertificeerde organisaties verschillen. Het gaat dan vooral om de mogelijkheden (bijvoorbeeld door investeringen) om de prestaties te verbeteren.

Voor ISO 14001-gecertificeerde organisaties blijft het echter onbegrijpelijk wanneer toezichthouders geen belangstelling hebben voor de wijze waarop een organisatie haar eigen compliance heeft geborgd en verbeterprocessen heeft georganiseerd. Dit is in de praktijk vaak het geval.

In 2016 was er van verschillende kanten hernieuwde belangstelling voor het thema 'systeemgericht toezicht' op het terrein van milieu. Dit was aanleiding voor SCCM om een publicatie uit te brengen met de visie op het gebruik van de informatie uit (gecertificeerde) managementsystemen bij systeemgericht toezicht. De betekenis van een gecertificeerd managementsysteem voor het toezicht hangt samen met de mate waarin ook informatie wordt uitgewisseld over het functioneren van het managementsysteem. Doelstelling van SCCM is om in 2017 een pilot te starten bij een aantal BRZO-bedrijven om, gerelateerd aan het certificatieproces, ervaring op te doen met verschillende vormen van informatie-uitwisseling.

Bij OHSAS 18001-certificatie is het beleid van het ministerie van SZW/Inspectie SZW om organisaties met een OHSAS 18001-certificaat minder frequent te inspecteren. Hier is dus al sprake van waardering van het managementsysteemcertificaat.

Hoge kwaliteit van gecertificeerde managementsystemen

De kwaliteit van het gecertificeerde managementsysteem staat centraal in de activiteiten van SCCM. Alleen dan zal een organisatie ook de beoogde toegevoegde waarde ervaren. Partijen die belang hechten aan het certificaat (waaronder de toezichthouders) gaan ook uit van deze kwaliteit.

SCCM biedt veel hulpmiddelen en informatie die organisaties kunnen gebruiken om een goed managementsysteem op te zetten en/of dit steeds te verbeteren. Bijvoorbeeld door het uitbrengen van informatiebladen met voorbeelden en het organiseren van webinars waarbij een toelichting op ontwikkelingen wordt gegeven. In 2016 zijn in verband met de nieuwe ISO 14001-norm nieuwe informatiebladen uitgebracht en verschillende bestaande informatiebladen geactualiseerd.

Omdat veel organisatie bij het opzetten van een managementsysteem een adviseur inschakelen hebben deze een belangrijke invloed op de kwaliteit van de ingevoerde managementsystemen. Om die reden is SCCM in 2016 gestart met de organisatie van adviseursmiddagen. Het eerste programma had als thema de nieuwe ISO 14001-norm. Dit programma voorziet in een behoefte (zie de toelichting in hoofdstuk 4). In 2017 wordt dit gecontinueerd.

Certificatie met toegevoegde waarde

Om ervoor te zorgen dat gecertificeerde organisaties ook gecertificeerd willen blijven is van belang dat het certificatieproces ook toegevoegde waarde levert. Eerder onderzoek wijst uit dat een belangrijke toegevoegde waarde van certificatie is het 'scherp houden' van de organisatie. Hiervoor is het nodig dat auditors beschikken over actuele kennis.

De activiteiten van SCCM zijn erop gericht om certificatie-instellingen te ondersteunen bij het aanbieden van instrumenten en het actueel houden van kennis van auditors:

- het jaarlijks organiseren van zogenaamde auditordagen. Tijdens deze bijeenkomsten worden onder andere sprekers uitgenodigd om een bepaald thema toe te lichten (zie hoofdstuk 4);
- het publiceren van samenvattingen van de belangrijkste wet- en regelgeving op mijn.sccm.nl en het halfjaarlijks uitbrengen van een overzicht van wijzigingen in wet- en regelgeving;
- het ontwikkelen van nieuwe instrumenten waarmee extra toegevoegde waarde kan worden geleverd. In ontwikkeling is een aanvulling op het ISO 14001-certificatieschema om ook energiereductie aantoonbaar te maken voor het voldoen aan de plicht om een zogenaamde 'energieaudit' uit te voeren (zie hoofdstuk 7).

Toepassing van SCCM-certificatieschema's in NL

SCCM streeft naar een zo breed mogelijke toepassing van de SCCM-certificatieschema's in Nederland. Om die reden is het in 2015 mogelijk gemaakt om de certificatieschema's van SCCM onder buitenlandse accreditatie toe te passen. In 2016 zijn daarvoor de eerste overeenkomsten met certificatie-instellingen gesloten.

3 Stand van zaken kwantitatief

In dit hoofdstuk wordt een kwantitatief overzicht gegeven in de ontwikkeling van ISO 14001-, ISO 50001- en OHSAS 18001-certificatie en de EMAS-registratie in Nederland.

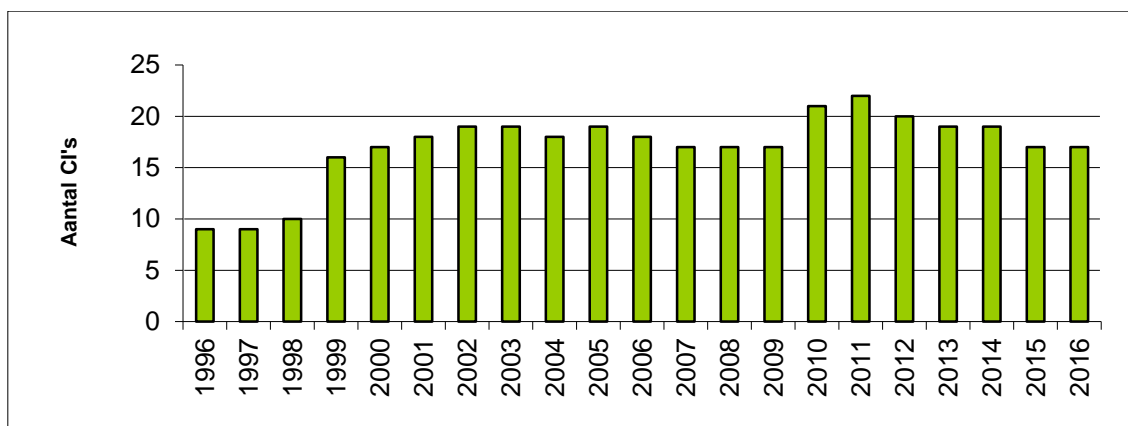
Certificatie-instellingen aangesloten voor ISO 14001

In 2016 is het aantal aangesloten certificatie-instellingen (CI's) voor ISO 14001 niet gewijzigd (17 aangesloten CI's). Deze CI's zijn erkend door de Raad voor Accreditatie (RvA) en hebben een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 14001-certificatieschema van SCCM. Er zijn geen certificatie-instellingen in procedure bij de RvA voor een nieuwe accreditatie.

Er zijn twee certificatie-instellingen die naast de RvA-accreditatie het ISO 14001-certificatieschema van SCCM aanbieden onder buitenlandse accreditatie (ANAB en UKAS).

In figuur 1 is de ontwikkeling van het aantal aangesloten certificatie-instellingen voor ISO 14001 weergegeven. Sinds 2011 is het aantal aangesloten certificatie-instellingen licht gedaald. De daling houdt verband met fusies en/of overnames van certificatie-instellingen en met het stoppen met systeemcertificatie. Dit laatste betreft certificatie-instellingen die maar een beperkt aantal certificaten hadden verstrekt.

Figuur 1: Ontwikkeling aantal bij SCCM aangesloten certificatie-instellingen voor ISO 14001 (1996-2016)

Eind 2016 had een van de certificatie-instellingen tevens een overeenkomst voor het gebruik van het EMAS-verificatiesysteem. Dit aantal is niet gewijzigd.

Eind 2016 was één certificatie-instelling door de Raad voor Accreditatie tijdelijk geschorst voor ISO 14001-certificatie. Deze schorsing is begin 2017 opgeheven.

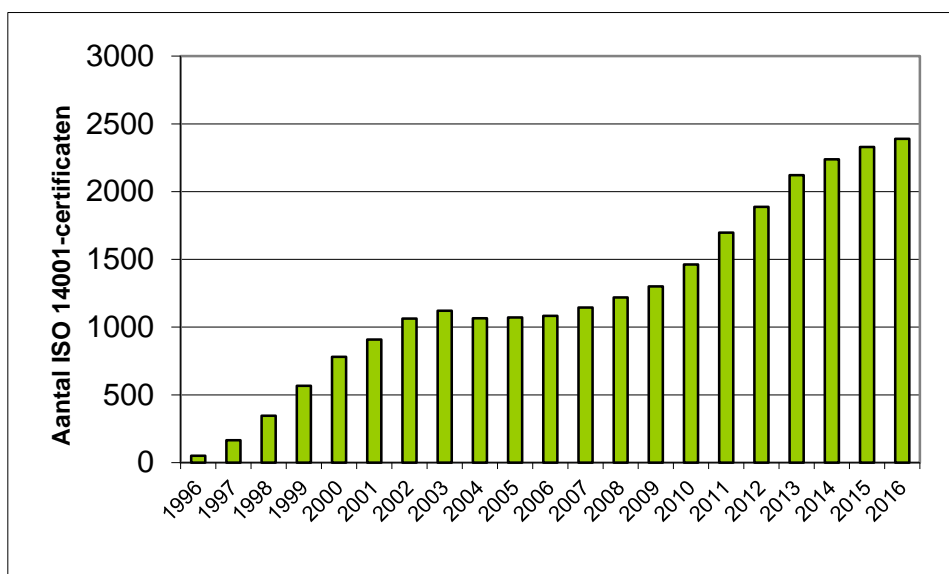
In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de certificatie-instellingen met een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 14001-certificatieschema en/of het EMAS-verificatiesysteem.

ISO 14001-gecertificeerde organisaties in Nederland

Eind 2016 stonden in totaal 2.472 organisaties bij SCCM geregistreerd met een ISO 14001-certificaat (waarvan 2.390 in Nederland). Eind 2015 waren dit 2.412 organisaties (waarvan 2.330 in Nederland). In figuur 2 is de ontwikkeling van het aantal organisaties met een ISO 14001-gecertificeerd milieumanagementsysteem in Nederland weergegeven.

Op de internetsite van SCCM staan alle organisaties die ISO 14001-gecertificeerd zijn door een bij SCCM aangesloten certificatie-instelling. Selecties van de gecertificeerde bedrijven kunnen worden gemaakt naar bijvoorbeeld bedrijfstak.

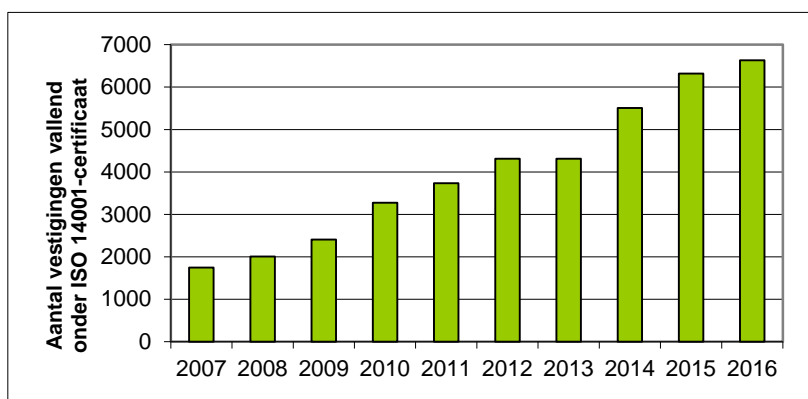
Figuur 2: Aantal organisaties in Nederland met een gecertificeerd milieumanagementsysteem volgens ISO 14001 op 31 december

De groei van het aantal ISO 14001-certificaten sinds 2008 houdt verband met het toenemende belang dat organisaties hechten aan maatschappelijk verantwoord/duurzaam ondernemen. Het milieubeleid vormt voor veel organisaties een belangrijke pijler van het MVO-beleid. Door het invoeren van een milieumanagementsysteem wordt zowel de ontwikkeling als de uitvoering van dit belangrijke onderdeel van het MVO-beleid geborgd. Met een certificaat wordt de kwaliteit hiervan aangetoond. Steeds vaker wordt bij de selectie van leveranciers om een ISO 14001-certificaat gevraagd.

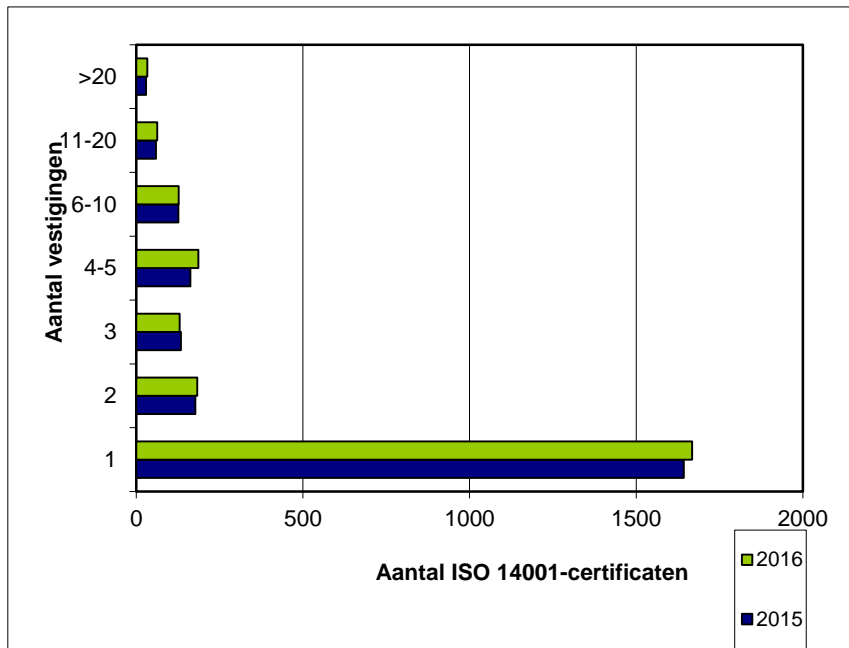
Een organisatie kan ervoor kiezen om bedrijfsonderdelen of vestigingen afzonderlijk te certificeren of om de verschillende bedrijfsonderdelen of vestigingen onder één (concern)certificaat onder te brengen. In figuur 3 is de ontwikkeling van het aantal vestigingen met een ISO 14001-certificaat te zien. Sinds 2013 neemt het aantal vestigingen sterker toegenomen dan het aantal certificaten. Dit betekent dat er gemiddeld meer vestigingen per certificaat komen.

Figuur 3: Aantal vestigingen van organisaties in Nederland met een gecertificeerd milieumanagementsysteem volgens ISO 14001 op 31 december

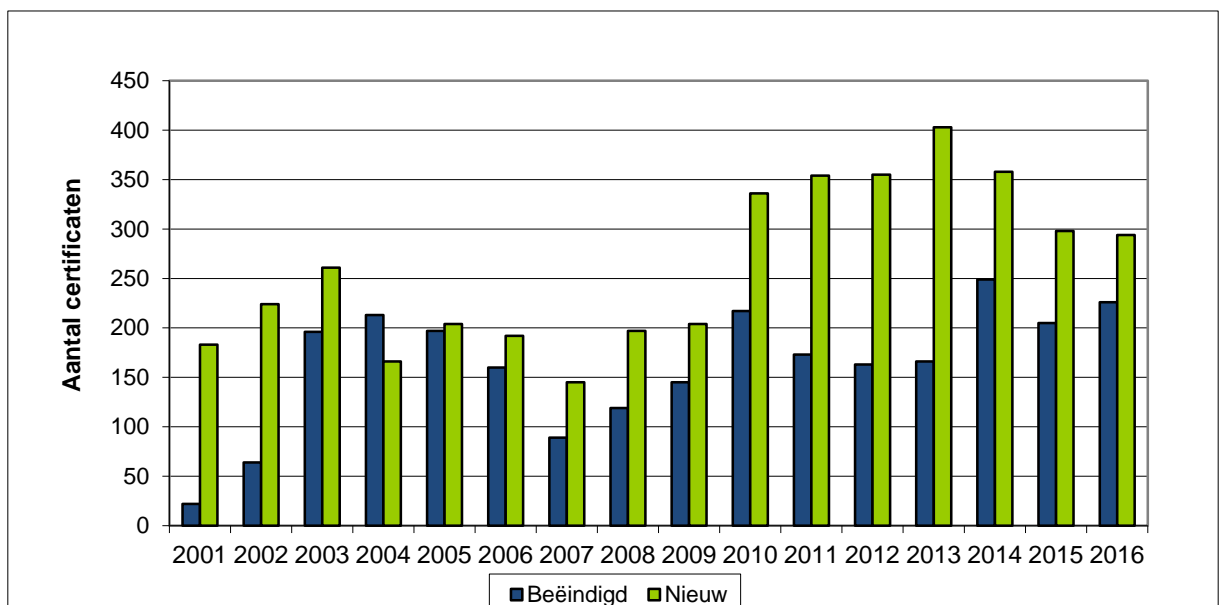
In figuur 4 is te zien dat de meeste certificaten betrekking hebben op één afzonderlijke vestiging of bedrijfsonderdeel.

Figuur 4: Aantal ISO 14001-certificaten in Nederland verdeeld naar aantal vestigingen per certificaat op 31 december

Eind 2016 waren er in Nederland totaal 722 organisaties met meer dan één vestiging op een certificaat (687 eind 2015). Daarvan hadden er 313 met twee of drie vestigingen, 313 met vier tot tien vestigingen en 33 organisaties met meer dan twintig vestigingen een ISO 14001-certificaat. De organisatie met de meeste vestigingen op één certificaat heeft er in totaal 229. In totaal zijn er 6.633 organisaties, bedrijfsonderdelen of vestigingen met een ISO 14001-certificaat in Nederland (6.318 eind 2015). In de periode 2008 tot 2016 steeg het totaal aantal vestigingen dat onder een ISO 14001-certificaat valt, veel sneller dan het aantal certificaten. Het aantal certificaten in Nederland is in 2016 met 3% gestegen en het aantal vestigingen met 5%.

Figuur 5: Aantal toegevoegde en aantal beëindigde ISO 14001-certificaten in Nederland

In figuur 5 is het aantal ISO 14001-certificaten weergegeven dat in de periode 2006 - 2016 is toegevoegd aan de SCCM-database en het aantal certificaten dat in deze periode is verwijderd uit de SCCM-database. In 2016 is het aantal nieuwe certificaten nagenoeg gelijk gebleven en is het aantal verwijderde certificaten gestegen. De toename van het aantal certificaten neemt daarmee af.

Uit onderzoek naar de verwijderde certificaten in het verleden is naar voren gekomen dat circa 30% van de verwijderde certificaten op een later moment weer als 'nieuw' certificaat terugkomt. Het verwijderen en weer toevoegen houdt verband met:

- uitloop van herbeoordelingen en herstel van afwijkingen waardoor een certificaat tijdelijk niet geldig is (orde van grootte 20%);
- de overgang naar een andere certificatie-instelling. Het certificaat wordt dan verwijderd en wordt later door de nieuwe certificatie-instelling weer aangemeld (orde van grootte 60%);
- veranderingen in een organisatie (bijvoorbeeld samenvoeging van vestigingen, overname en naamswijziging) betekenen dat een certificaat eerst wordt verwijderd en later op een andere manier terugkomt (orde van grootte 20%).

Voor een deel komen verwijderde certificaten niet terug. Dit hangt samen met:

- samenvoegen van certificaten van verschillende vestigingen in één certificaat voor de gehele organisatie. De vestiging is dus feitelijk niet gestopt maar ondergebracht onder een ander certificaat;
- beëindiging van ISO 14001-certificatie omdat de gecertificeerde organisatie de toegevoegde waarde niet langer ziet of niet langer aan de eisen kan voldoen. Het laatste hangt dan vaak samen met belangrijke afwijkingen bij audits. Deze kunnen kan aanleiding zijn voor schorsing of intrekking van het certificaat;
- overgang naar een CI welke het certificaat afgeeft op basis van een buitenlandse accreditatie.

Wanneer een certificatie-instelling tijdens audits afwijkingen constateert, treedt vervolgens een procedure in werking waarbij de organisatie de kans krijgt corrigerende maatregelen te nemen. Wanneer corrigerende maatregelen niet tijdig zijn ingevoerd of niet werken wordt het certificaat tijdelijk geschorst. Intrekking van een certificaat is aan de orde wanneer tijdens de periode van schorsing de afwijkingen nog steeds niet zijn opgelost of wanneer aan andere contractuele voorwaarden niet is voldaan (bijvoorbeeld financiële verplichtingen). Wanneer er veel afwijkingen zijn, houdt de betreffende gecertificeerde organisatie meestal 'de eer aan zichzelf' en beëindigt zelf de certificatie-overeenkomst om zo schorsing of intrekking te voorkomen. In tabel 1 is het aantal certificaten weergegeven dat door certificatie-instellingen is geschorst of ingetrokken.

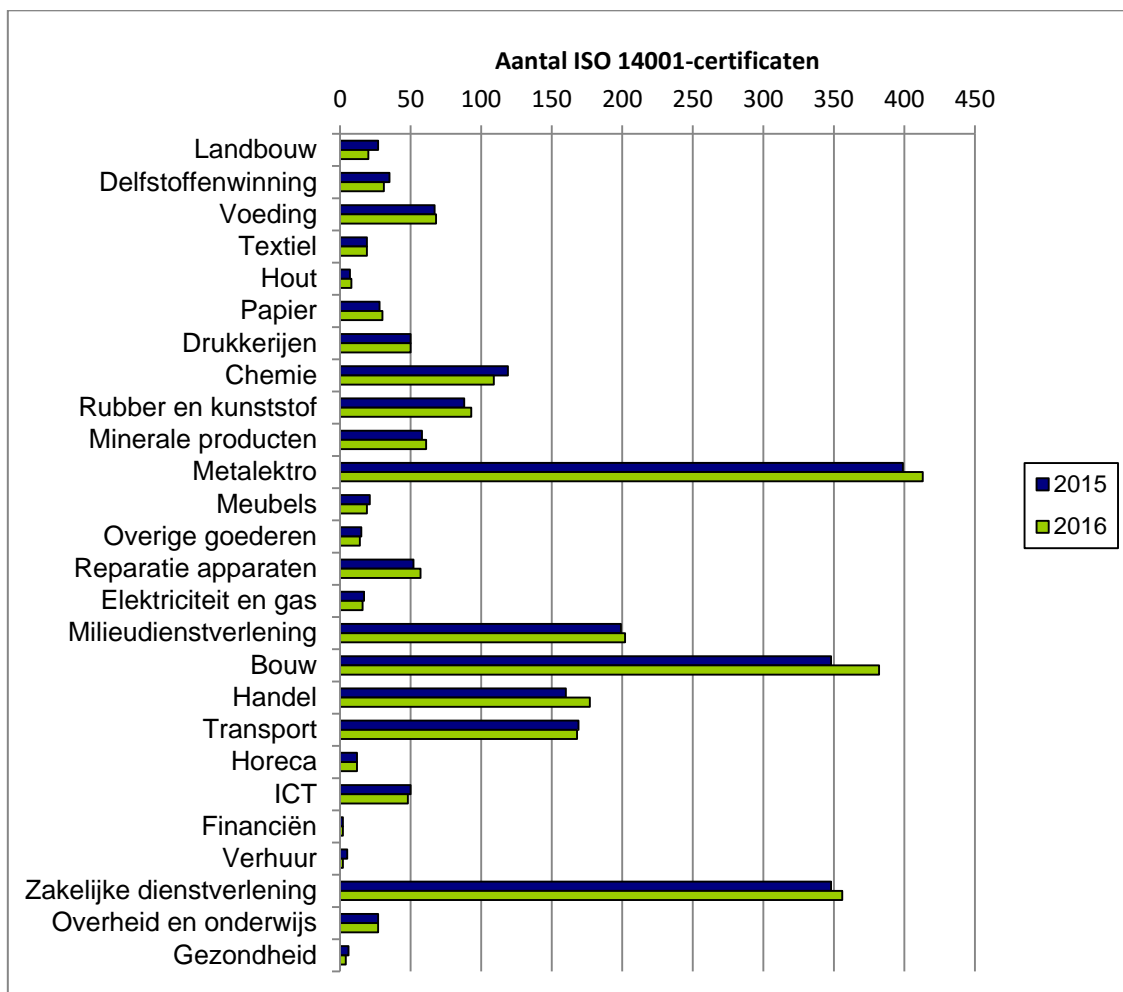
Tabel 1: Aantal ingetrokken en tijdelijk geschorste ISO 14001-certificaten (tijdelijk geschorst wil zeggen dat een certificaat in 2016 een periode niet geldig is geweest en de schorsing ook weer is opgeheven).

	Ingetrokken	Tijdelijk geschorst
2016	32	24
2015	26	3
2014	22	6
2013	17	1
2012	22	4
2011	9	2
2010	8	3

De certificatie-instellingen worden viermaal per jaar door SCCM geattendeerd op ISO 14001-certificaten die staan geregistreerd en waarvan de looptijd volgens de registratie bij SCCM is verstreken. Certificaten die niet op korte termijn worden verlengd, worden (eventueel tijdelijk) uit de registratie verwijderd. Op deze manier blijft het bestand op internet actueel.

In de volgende figuur is de verdeling van de ISO 14001-gecertificeerde organisaties weergegeven naar sector.

Figuur 6: Organisaties met ISO 14001-certificaat in Nederland verdeeld naar sector op 31 december 2015 en 31 december 2016

De metalektro is de sector waarin eind december 2016 de meeste ISO 14001-certificaten zijn verstrekt.

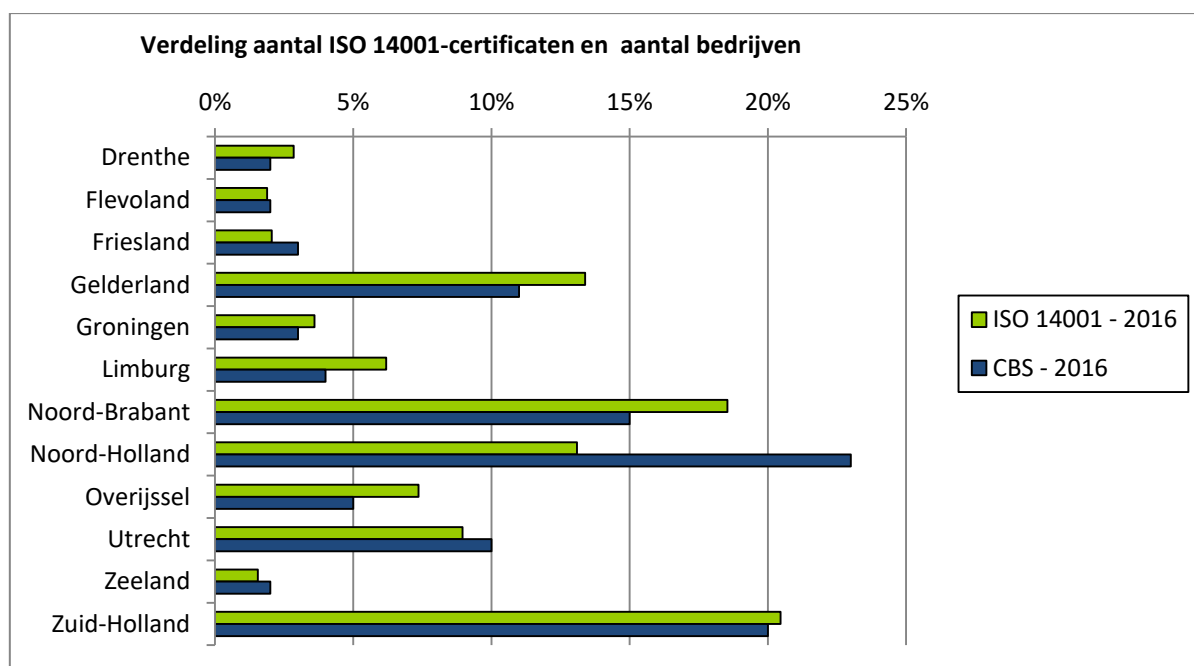
In 2016 zijn de meeste nieuwe certificaten geregistreerd in de sectoren:

- Bouwnijverheid (+71)
- Metalektro (+44)
- Zakelijke dienstverlening (+39)
- Groot- en detailhandel en garagebedrijven (+35)
- Transport (+24)
- Milieudienstverlening (+17)

De bovenstaande cijfers betreffen de nieuwe certificaten. In figuur 6 is bij de vergelijking van 2016 en 2015 het saldo van verwijderde en nieuwe certificaten te zien.

In de figuur 7 is te zien dat relatief veel ISO 14001-certificaten zijn verstrekt in de Provincie Noord-Brabant en relatief weinig in de Provincie Noord-Holland. In deze figuur is een vergelijking gemaakt van het aantal bedrijven (exclusief landbouw) in de provincies op basis van CBS-informatie met het aantal bij SCCM geregistreerde certificaten.

Figuur 7: Verdeling aantal ISO 14001-certificaten en aantal bedrijven naar provincie

Om een indruk te geven van het aantal ISO 14001-gecertificeerde organisaties ten opzichte van het totaal aantal aanwezige organisaties is voor een aantal categorieën van organisaties geanalyseerd in hoeverre de organisaties in deze categorie ook voorkomen in het bestand van bij SCCM geregistreerde ISO 14001-certificaten.

Voor een aantal sectoren is het aantal ISO 14001-certificaten vergeleken met de ledenlijst van brancheorganisaties. Uit praktische overwegingen is dit alleen gedaan voor brancheorganisaties met een overzichtelijk aantal leden.

Tabel 2: Vergelijking groepen bedrijven met SCCM-registratie van ISO 14001-certificaten

Groep bedrijven	Aantal leden of bedrijven	% van het aantal leden of bedrijven met een of meer ISO 14001-gecertificeerde organisaties/vestigingen in de SCCM-database*
AEX-genoteerde bedrijven	25	48%
BRZO-plichtige bedrijven	407	33%
Bovenste 10 bedrijven uit transparantiebenchmark MVO-beleid Ministerie van Economische	10	80%
Bovenste 100 bedrijven uit transparantiebenchmark ministerie EZ	100	49%
Leden Vereniging Afvalbedrijven	53	62%
Leden VNCI (Chemie)	177	32%
Leden VHCP (Handel Chemie)	28	25%
Leden VNPI (Petrochemie)	9	33%
Leden VNP (Papier en karton)	18	78%

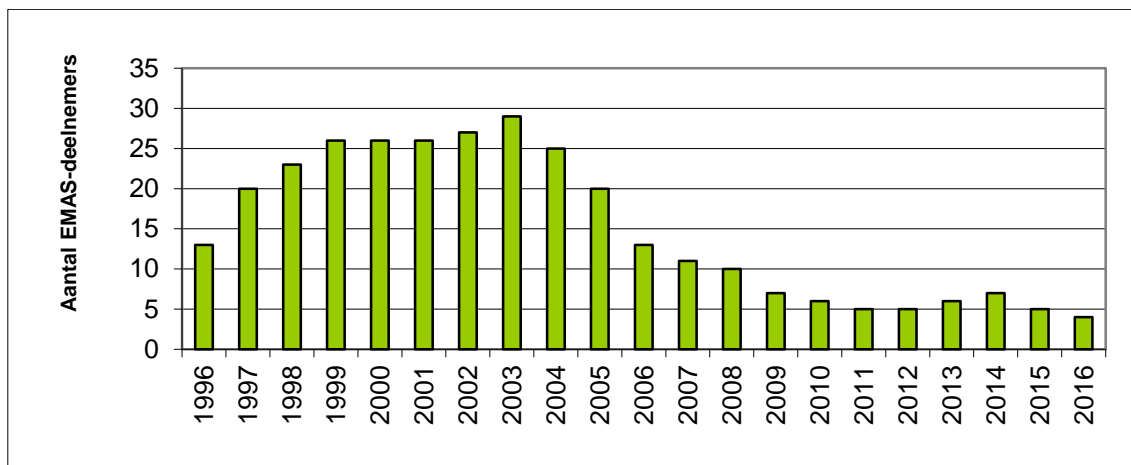
* Het is mogelijk dat meer organisaties een ISO 14001-certificaat hebben. Dit zijn organisaties met een ISO 14001-certificaat verstrekt door een certificatie-instelling die niet bij SCCM is aangesloten. Dit zijn certificatie-instellingen gevestigd en geaccrediteerd in het buitenland.

De in tabel 2 opgenomen categorieën organisaties bevatten over het algemeen grotere organisaties en/of organisaties met een behoorlijke impact op het milieu. Naarmate organisaties kleiner worden en de milieu-impact beperkter, neemt het aandeel ISO 14001-gecertificeerde organisaties af. Het aantal ISO 14001-gecertificeerde overheidsorganisaties blijft laag (27).

Aantal EMAS-geregistreerde organisaties

Eind 2016 waren vier in Nederland gevestigde organisaties geregistreerd als deelnemer aan de EMAS-verordening (was 5 eind 2015). Een organisatie heeft besloten zich niet langer voor EMAS te laten registreren. Van de vier vallen er twee onder een buitenlandse moederorganisatie en zijn in een andere lidstaat geregistreerd. In 2016 zijn er geen nieuwe organisaties geregistreerd. In figuur 8 is de ontwikkeling van het aantal EMAS-deelnemers weergegeven. In bijlage 3 is een overzicht opgenomen van de EMAS-geregistreerde organisaties.

Figuur 8: Ontwikkeling aantal EMAS-geregistreerde organisaties in Nederland op 31 december

Het aantal EMAS-registraties in de EU is licht gestegen, het waren er 3.950 eind 2016 (3.841 eind 2015). Een belangrijke doelstelling van de in 2010 herziene EMAS-verordening was de toename van het aantal registraties. Dit is vooralsnog niet gelukt. Het aantal registraties is sinds 2010 gedaald terwijl tegelijkertijd het aantal ISO 14001-certificaten is gestegen. Ook zijn er nauwelijks EMAS-registraties van buiten de EU. Duitsland heeft de meeste EMAS-geregistreerde organisaties (1.215 was 1.178), daarna volgen Italië (996 was 973), Spanje (880 was 950) en Oostenrijk (292 was 284). Van de overige lidstaten hebben er elf tussen de 15 en 75 registraties. Vijftien lidstaten hebben er tien of minder.

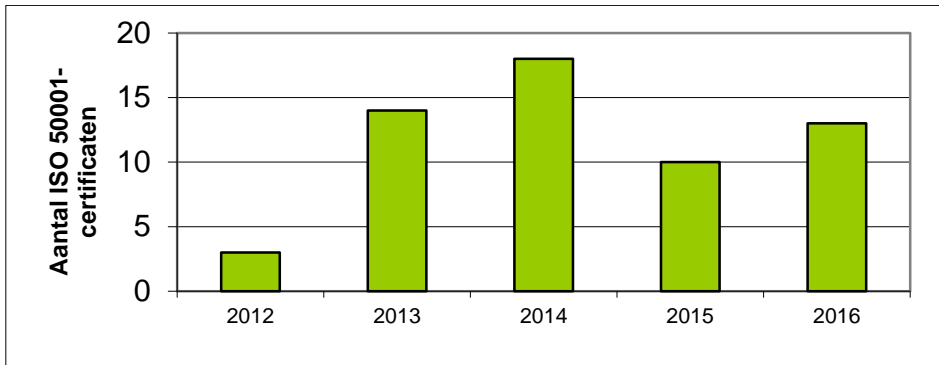
Certificatie van energiemanagementsystemen op basis van ISO 50001

Certificatie-instellingen met een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 14001-certificatieschema kunnen (zonder extra kosten) ook een overeenkomst aangaan voor het gebruik van het ISO 50001-certificatieschema. Van de 17 certificatie-instellingen die het ISO 14001-certificatieschema gebruiken hebben er eind 2016 5 een overeenkomst voor het gebruik van het ISO 50001-schema.

In figuur 9 is de ontwikkeling van het aantal bij SCCM geregistreerde ISO 50001-certificaten te zien. Het aantal certificaten is in 2015 afgenomen omdat een van de certificatie-instellingen de RvA-accreditatie voor ISO 50001 toen heeft beëindigd. Daarmee zijn de certificaten verstrekt door deze certificatie-instelling verwijderd. In 2016 is het aantal certificaten weer licht gestegen. Organisaties die op basis van de Europese Energie Efficiency Directive (EED) verplicht zijn een zogenaamde energieaudit op te stellen kunnen daarvoor een ISO 50001-certificaat gebruiken. De verwachting was dat de ISO 50001-certificatie hier in 2016 een impuls mee zou krijgen. Dat is niet het geval gebleken.

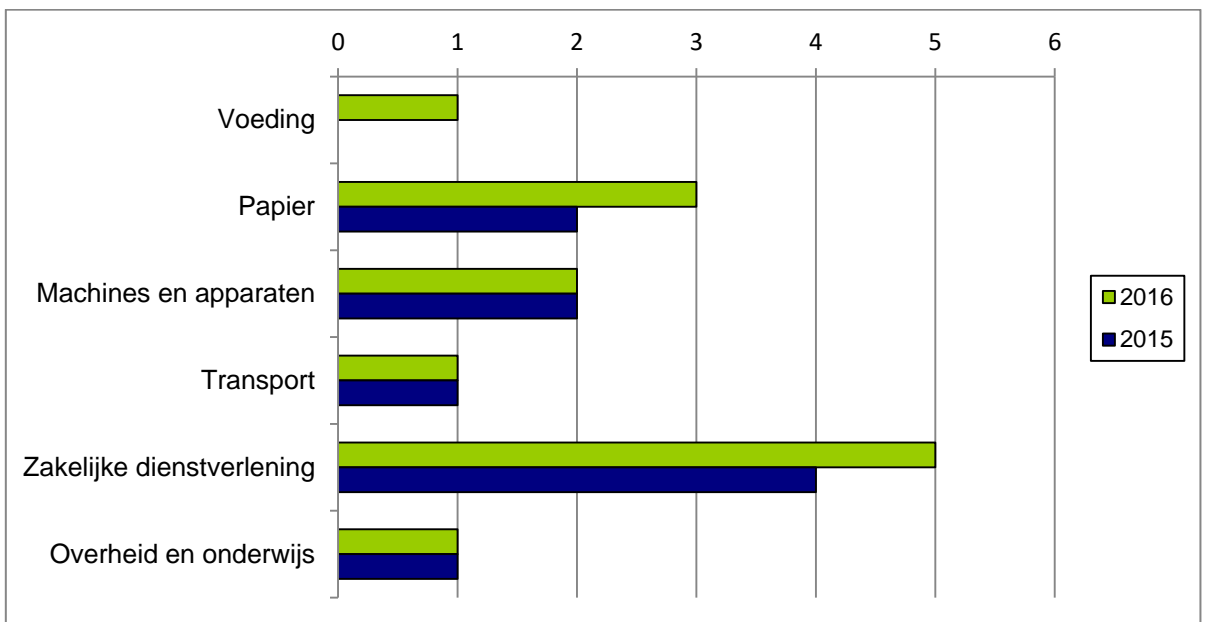
Onder de 13 geregistreerde ISO 50001-certificaten vallen in totaal 17 vestigingen.

Figuur 9: Ontwikkeling van het aantal ISO 50001-certificaten op 31 december

In figuur 10 is te zien dat de belangstelling het grootst is in de zakelijke dienstverlening (dit betreft vooral bedrijven die textielservices aanbieden).

Figuur 10: Organisaties met een ISO 50001-certificaat verdeeld naar sector op 31 december

Certificatie-instellingen aangesloten voor OHSAS 18001

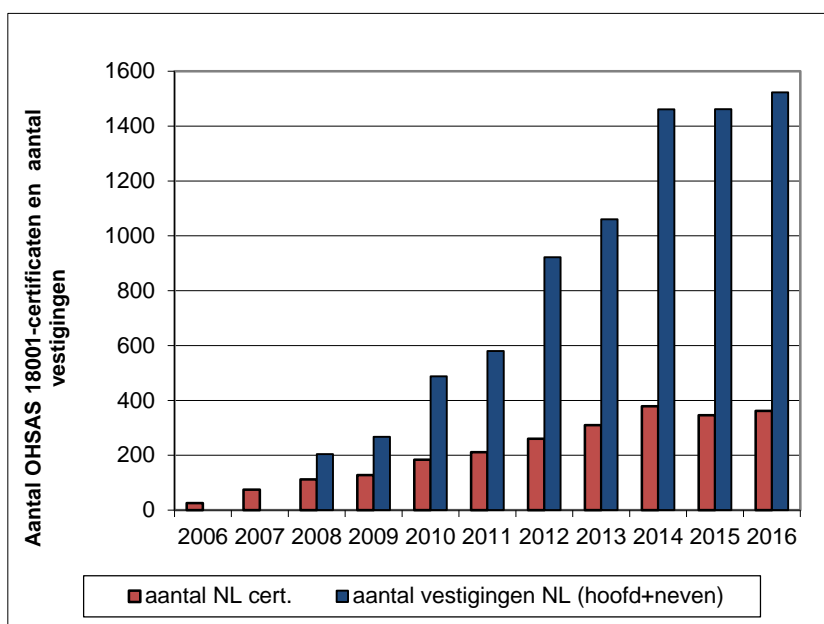
In totaal waren er eind 2016 zeven certificatie-instellingen die een overeenkomst hebben met SCCM voor het gebruik van het OHSAS 18001-certificatieschema en daarvoor door de RvA zijn geaccrediteerd. Dit aantal is in 2016 niet gewijzigd. Er zijn geen certificatie-instellingen meer in procedure bij de RvA en die daarvoor een voorovereenkomst met SCCM hebben. In bijlage 2 is een overzicht van de aangesloten en geaccrediteerde certificatie-instellingen opgenomen.

Aantal OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties

In 2016 is het aantal door SCCM geregistreerde OHSAS 18001-certificaten gestegen van 373 (waarvan 346 in Nederland) tot 390 (waarvan 362 in Nederland). De stijging in het aantal certificaten is beperkt. Veel organisaties die overwegen een arbomanagementsysteem in te voeren zijn in afwachting van de in ontwikkeling zijnde ISO 45001-norm. Deze gaat de OHSAS 18001 vervangen. De verwachting was dat deze norm eind 2016/begin 2017 zou worden gepubliceerd. Helaas is de ontwikkeling vertraagd. De ontwikkeling van het aantal OHSAS 18001-certificaten wordt daardoor beïnvloed.

Organisaties in het buitenland, die door een bij SCCM aangesloten certificatie-instelling zijn gecertificeerd op basis van het SCCM-certificatieschema, kunnen zich vrijwillig laten registreren in de SCCM-database.

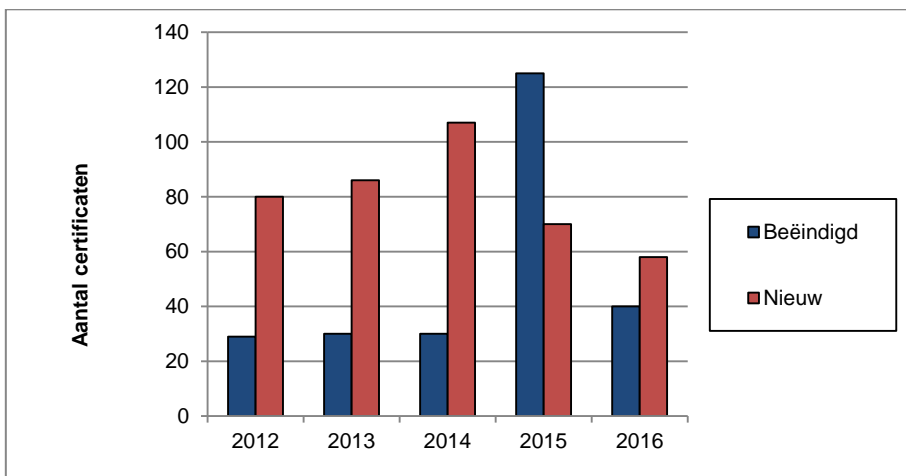
Figuur 11: Aantal bij SCCM geregistreerde OHSAS 18001-certificaten in Nederland en aantal vestigingen op certificaten op 31 december

Onder een certificaat kunnen meerdere vestigingen van de betreffende organisatie vallen. Deze staan op het certificaat van de hoofdvestiging vermeld. In figuur 11 is te zien dat onder de OHSAS 18001-certificaten een groot aantal vestigingen vallen. In 2016 is zowel het aantal certificaten in Nederland met 5% gestegen als het aantal vestigingen dat hieronder valt gestegen (1.462 eind 2015 en 1.523 eind 2016).

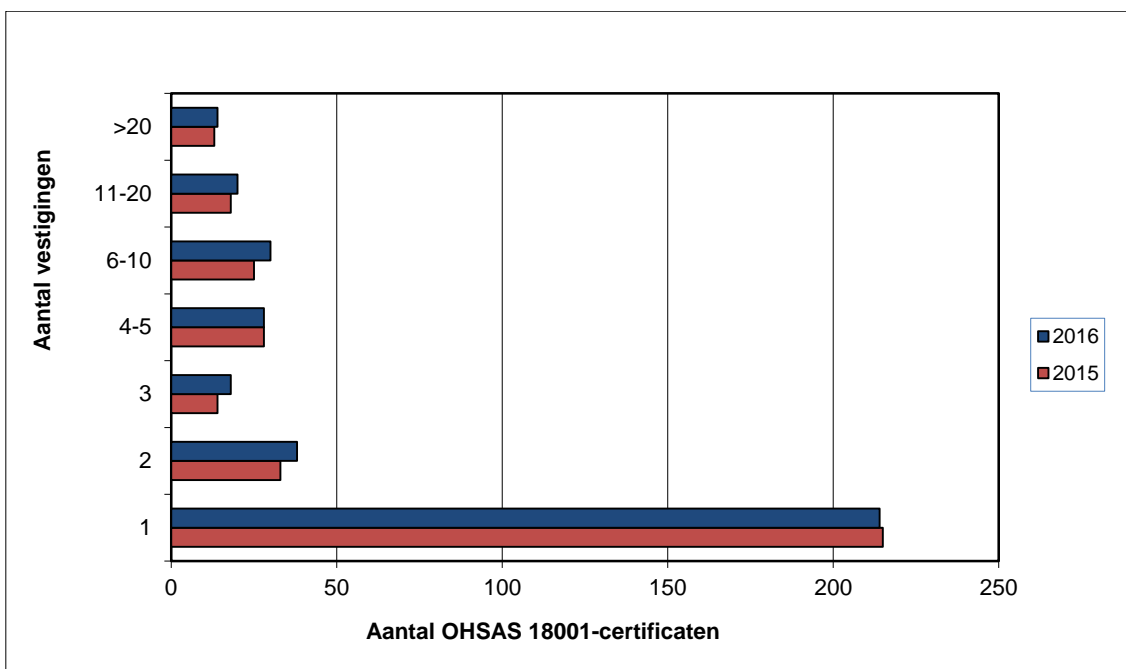
In 2016 zijn 58 nieuwe OHSAS 18001-certificaten geregistreerd (zie figuur 12). Het hoge aantal beëindigde OHSAS 18001-certificaten in 2015 hangt samen met de opzegging van de RvA-accreditatie en de beëindiging van het gebruik van het certificatieschema van SCCM door een van de certificatie-instellingen.

Figuur 12: Aantal toegevoegde en aantal verwijderde OHSAS 18001-certificaten in Nederland

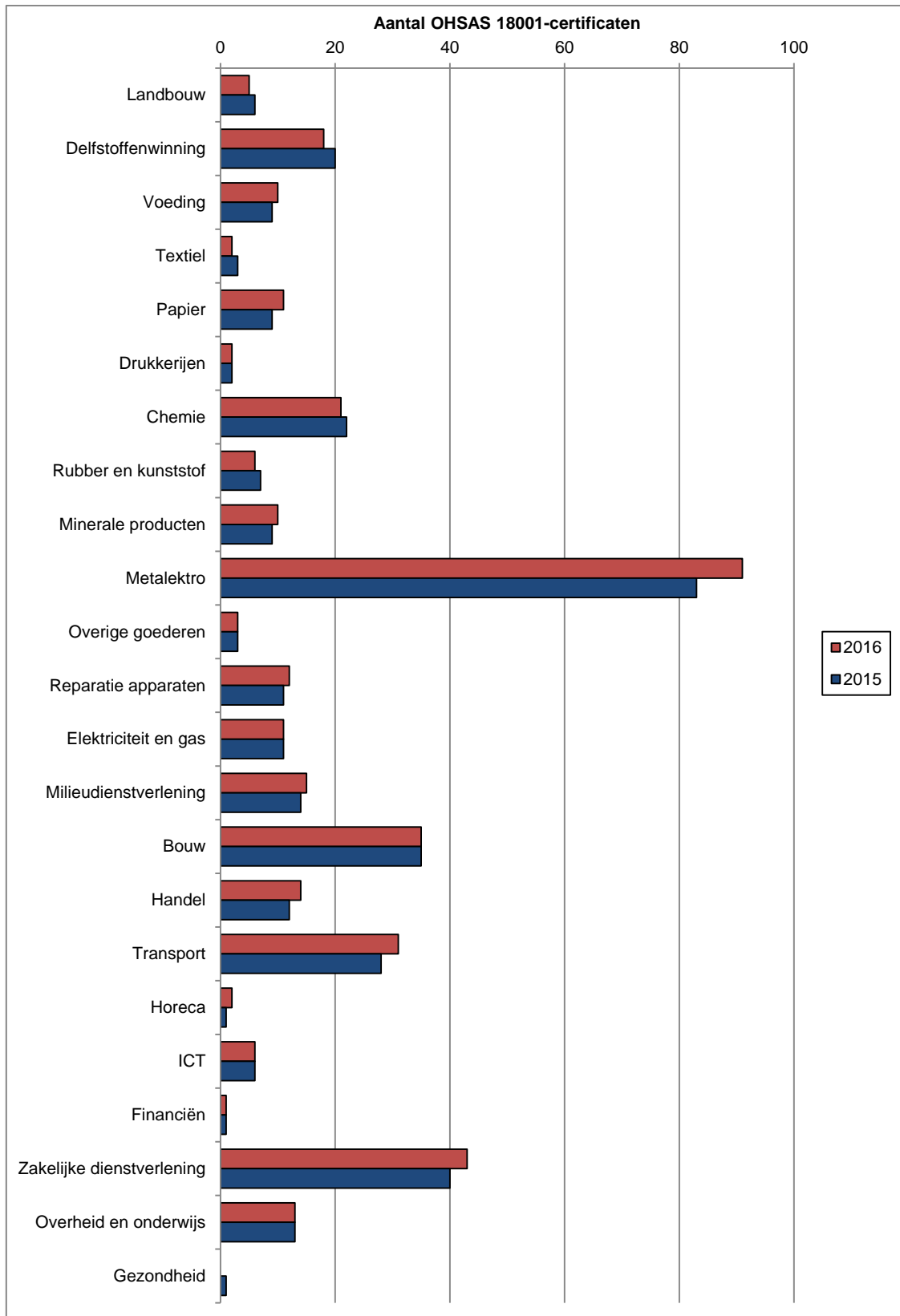
In figuur 13 is te zien dat de meeste certificaten (214) betrekking hebben op één vestiging. Er zijn veertien certificaten met meer dan 20 vestigingen. Op het certificaat met de meeste vestigingen staan er 106.

Figuur 13: Aantal OHSAS 18001- certificaten verdeeld over aantal vestigingen per certificaat op 31 december

De verdeling van de OHSAS 18001-certificaten over de sectoren is weergegeven in de volgende figuur.

Figuur 14: Verdeling OHSAS 18001-certificaten in Nederland naar sector 31 december

Veruit de meeste OHSAS 18001-certificaten zijn verstrekt bij bedrijven in de sector metalektr (91).

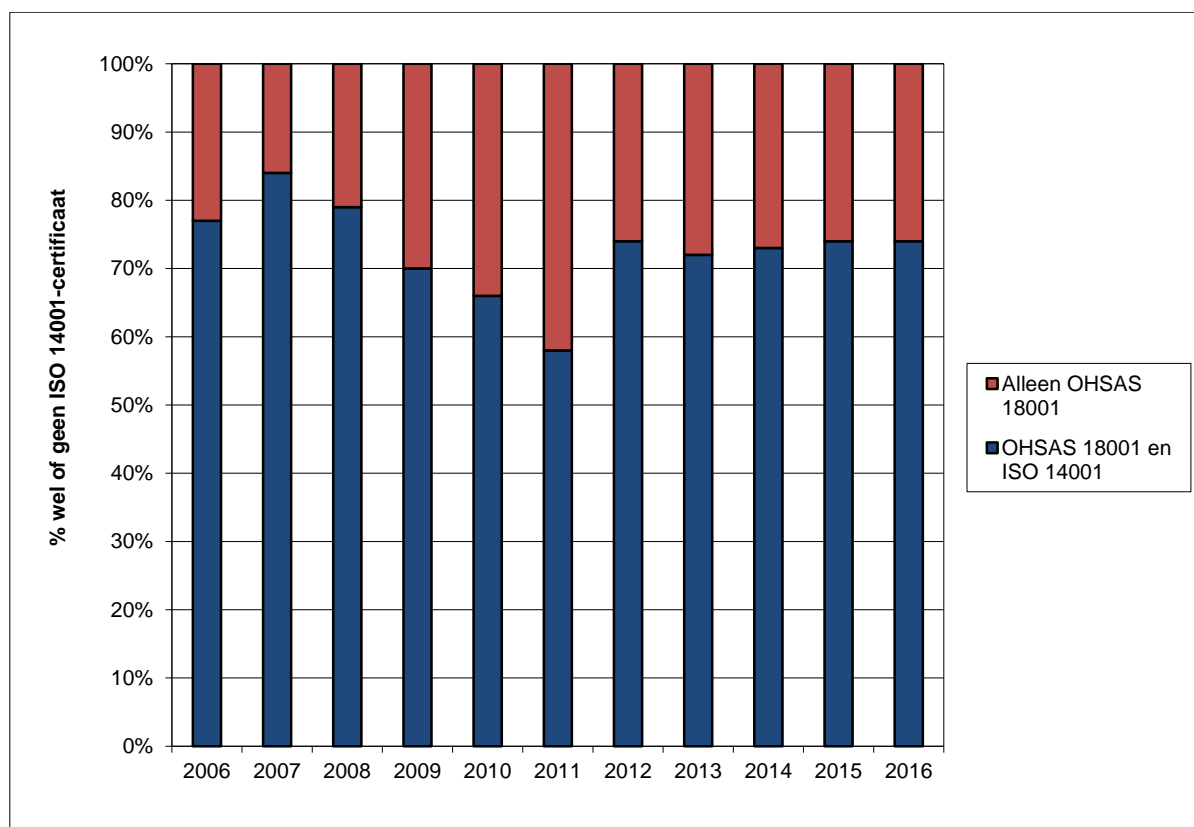
In 2016 zijn de meeste nieuwe certificaten geregistreerd in de volgende sectoren:

- metalektr (+14)
- zakelijke dienstverlening (+10)
- vervoer en opslag (+9)

De bovenstaande cijfers betreffen de nieuwe certificaten. In figuur 14 is per sector het saldo van verwijderde en nieuwe certificaten te zien in 2015 en 2016.

In de volgende figuur is te zien dat het merendeel van de OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties in Nederland (74%) beschikt over een ISO 14001-certificaat.

Figuur 15: Verdeling aantal OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties naar wel en niet ook ISO 14001-gecertificeerd zijn

Om een indruk te geven van het aantal OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties ten opzichte van het totaal aantal aanwezige organisaties is voor een aantal groepen bedrijven (zoals brancheorganisaties) geanalyseerd in hoeverre de bedrijven in deze groep ook voorkomen in de database van OHSAS 18001-certificaten.

Voor een aantal sectoren is het aantal ISO 14001-certificaten vergeleken met de ledenlijst van brancheorganisaties. Uit praktische overwegingen is dit alleen gedaan voor brancheorganisaties met een overzichtelijk aantal leden.

Tabel 3: Vergelijking groepen bedrijven met SCCM-registratie van OHSAS 18001-certificaten

Groep bedrijven	Aantal leden of bedrijven	% van het aantal leden of bedrijven met één of meer OHSAS 18001-gecertificeerde organisaties/vestigingen in de SCCM-database*
AEX genoteerde bedrijven	25	20%
Bovenste 10 bedrijven uit transparantiebenchmark MVO-beleid Ministerie van Economische	10	40%
Bovenste 100 bedrijven uit transparantiebenchmark ministerie EZ	100	14%
BRZO-plichtige bedrijven	407	7%
Leden Vereniging Afvalbedrijven	53	25%
Leden VNCI (Chemie)	177	10%
Leden VHCP (Handel Chemie)	28	7%
Leden VNPI (Petrochemie)	9	0%
Leden VNP (Papier en karton)	18	28%

* Het is mogelijk dat meer organisaties een OHSAS 18001-certificaat hebben. Dit zijn organisaties met een OHSAS 18001-certificaat verstrekt door een certificatie-instelling die niet bij SCCM is aangesloten. Dit zijn certificatie-instellingen gevestigd en geaccrediteerd in het buitenland.

Gebruik van vragen- en klachtenprocedures

Bij vragen en klachten kan het gaan om vragen of klachten van:

- organisaties die een certificaat willen behalen en vragen of klachten hebben over de uitvoering van het certificatieproces en de uitkomst daarvan. Bijvoorbeeld ten aanzien van door de certificatie-instelling geconstateerde afwijkingen.
- die derden hebben over een door een certificatie-instelling verstrekt certificaat. Derden kunnen bijvoorbeeld toezichthouders van de overheid zijn die bij gecertificeerde organisaties inspecties uitvoeren.

SCCM wil stimuleren dat eventuele vragen en klachten van derden daadwerkelijk bij de betrokken certificatie-instelling worden ingediend. Overheden zijn echter terughoudend met het gebruik van de klachtenprocedures. Het gebruik van deze procedures is belangrijk omdat deze het verbeteringsproces stimuleren en aanleiding kunnen zijn voor het wegnemen van verkeerde verwachtingen.

Om de drempel om vragen te stellen en/of klachten in te dienen over een verstrekt certificaat te verlagen, biedt SCCM de mogelijkheid om, klachten die formeel door een certificatie-instelling moeten worden behandeld, via SCCM in te dienen. SCCM zorgt er dan voor dat de klachten worden doorgegeven aan de betreffende certificatie-instelling. Het voordeel hiervan is dat SCCM de afhandeling van de procedure ook volgt. Het aantal door derden ingediende vragen en/of klachten over een verstrekt certificaat is klein. In 2016 is er bij zowel SCCM als bij een CI rechtstreeks één vraag gesteld over een verstrekt certificaat.

Interne organisatie

SCCM heeft geen personeelsleden in dienst. De directie- en secretariaatsvoering is uitbesteed aan Stuyt Projecten bv.

Financiën

Het jaar 2016 is afgesloten met een positief resultaat. Dit negatieve resultaat was ook voorzien en begroot in verband met extra activiteiten rond de introductie van de nieuwe ISO 14001-norm en een nieuwe database voor de registratie van certificaten. Het tekort wordt ten laste gebracht van de reserves. Deze blijven op een adequaat niveau.

De belangrijkste inkomstenbronnen van SCCM zijn:

- contributies van de certificatie-instellingen voor het gebruik van het ISO 14001- en het OHSAS 18001-certificatieschema. De contributie per certificatie-instelling bedraagt € 2.700,00 per jaar voor het gebruik van elk van de certificatieschema's. Certificatie-instellingen krijgen een korting in het geval de accreditatie niet alle scopes omvat. Ingeval een certificatie-instelling een overeenkomst heeft voor het ISO 14001-certificatieschema, zijn aan het gebruik van het EMAS-verificatiesysteem en het ISO 50001-certificatieschema geen kosten verbonden;
- een jaarlijkse vergoeding van de certificatie-instellingen voor elk afgegeven certificaat (zowel ISO 14001, ISO 50001 als OHSAS 18001). Deze bedroeg in 2015 € 100,00 per certificaat per jaar. Ter stimulering van ISO 50001-certificatie is in 2016 de jaarlijkse vergoeding niet in rekening worden gebracht in het geval de gecertificeerde organisatie al een ISO 14001- en/of OHSAS 18001-certificaat heeft.

Samenstelling organen SCCM

In verband met de wijziging van het bestuursmodel en het opheffen van de Raad van Toezicht (zie hoofdstuk 4) is de heer E. Franken, welke namens de Nederlandse Vereniging van Certificatie Instellingen (NVCi) lid was van de Raad van Toezicht, overgestapt naar het bestuur van SCCM.

Het bestuur heeft in verband met pensionering afscheid genomen van mevrouw A. van der Rest. Zij was lid van het bestuur namens VNO-NCW. Door VNO-NCW is nog geen opvolger voorgedragen.

Het CCvD voor milieu- en energiemanagementsystemen is versterkt met mevrouw A. Pols (Nederlandse Emissieautoriteit) en de heer P. Meerman (OMWB).

De samenstelling van het CCvD voor arbomanagementsystemen is niet gewijzigd.

In bijlage 1 is het meest recente overzicht opgenomen van de personen die zitting hebben in de verschillende organen van SCCM.

4 Activiteiten in 2016

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van de belangrijkste activiteiten in het verslagjaar.

Organisatie en overleggen binnen SCCM

In juni 2016 zijn de statuten van SCCM aangepast. Het doel was om het bestuursmodel te vereenvoudigen. De aanpassing heeft als gevolg dat de Raad van Toezicht (RvT) is opgeheven en het bestuur is uitgebreid. In het verleden waren de certificatie-instellingen alleen in de RvT vertegenwoordigd. Overheid en bedrijfsleven waren zowel in de RvT als het bestuur vertegenwoordigd. In het nieuwe bestuursmodel hebben de certificatie-instellingen een plaats in het bestuur.

Bij de statutenwijziging heeft het College van Beroep ook een andere vorm gekregen. Het College van Beroep wordt samengesteld op het moment dat zich een beroepszaak voordoet. Tot medio 2016 was er een College van Beroep met benoemde leden. In de ruim twintig jaar dat SCCM bestaat is echter geen gebruik gemaakt van dit College.

In bijlage 1 staan de verschillende organen van SCCM vermeld met de personen die daar zitting in hebben. Onderstaand worden de activiteiten van de verschillende organen weergegeven.

Bestuur

Het bestuur heeft in het verslagjaar vijfmaal vergaderd. Onder meer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- het jaarverslag en de jaarrekening over 2015;
- de begroting voor 2017;
- het beleidsplan voor de periode 2016-2020;
- de voorwaarden voor het gebruik van de SCCM-certificatieschema's onder buitenlandse accreditatie;
- de wijziging van de statuten;
- de ontwikkelingen met betrekking tot ISO 50001-certificatie en onder accreditatie brengen van het schema;
- het niveau van accountantsbeoordeling van de jaarrekening;
- de organisatie van bijeenkomsten voor adviseurs;
- de samenstelling van de CCvD's.

Centraal College van Deskundigen Milieu (CCvD Milieu) en overleg certificatie-instellingen

Er is in 2016 tweemaal een overleg geweest van CCvD Milieu en de aangesloten certificatie-instellingen. Onder meer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- de ervaringen met het in september 2015 gepubliceerde certificatieschema ISO 14001:2015;
- samenvattingen wet- en regelgeving voor mijn.sccm;
- de inhoud van diverse informatiebladen (waaronder het voorbeeld Hollend Transport);
- de implementatie Energie Efficiency Directive (EED) en de belangstelling voor ISO 50001-certificatie;
- de inhoud van de aangepaste versie van het ISO 50001-certificatieschema;
- de visie van SCCM op systeemgericht toezicht en de relatie met ISO 14001-certificatie;
- het verslag en de discussiepunten uit de auditordagen 2016 en het programma van de auditordagen 2017;
- de inhoud van een brochure over het gebruik van ISO-normen bij het aantoonbaar maken van MVO.

Aansluitend aan elk overleg met de certificatie-instellingen heeft een CCvD-vergadering plaatsgevonden waarbij op basis van het resultaat van het overleg met de certificatie-instellingen de formele besluiten worden genomen en onderwerpen worden geïdentificeerd die aandacht behoeven.

Centraal College van Deskundigen Arbo (CCvD Arbo) en overleg certificatie-instellingen

Er is in 2016 tweemaal een overleg geweest van CCvD Arbo en de aangesloten certificatie-instellingen. Onder meer de volgende onderwerpen zijn aan de orde geweest:

- de inventarisatie van de belangrijkste arbogerelateerde wet- en regelgeving. In het bijzonder normen en richtlijnen die veel gebruikt worden;
- de ontwikkeling van de ISO 45001-norm als opvolger van de OHSAS 18001-norm en de planning voor de opstelling van het ISO 45001-certificatieschema;
- de inventarisatie van KvK-vestigingsnummers ten behoeve van de verlichting van inspectiefrequentie van Inspectie SZW;
- voorlichtingsactiviteiten om de bekendheid van OHSAS 18001 te verhogen;
- de resultaten van de OHSAS 18001-auditor dagen 2016 en het programma in 2017;
- samenvattingen van arbowet- en regelgeving op mijn.sccm.

Aansluitend aan elk overleg met de certificatie-instellingen heeft een CCvD-vergadering plaatsgevonden waarbij op basis van het resultaat van het overleg met de certificatie-instellingen de formele besluiten worden genomen en onderwerpen worden geïdentificeerd die aandacht behoeven.

Raad voor Accreditatie (RvA)

SCCM is door de RvA geaccepteerd als schemabeheerder voor ISO 14001- en OHSAS 18001-certificatie. Daarvoor heeft de RvA voor het laatst in 2015 een audit bij SCCM uitgevoerd. In 2016 heeft de RvA besloten haar beleid met betrekking tot schemabeheer met ingang van 1 januari 2017 te wijzigen. Vanaf deze datum worden schemabeheerders als organisatie niet meer door de RvA beoordeeld. De RvA richt zich alleen op de evaluatie van schema's.

Verschillende ministeries die gebruik maken van door schemabeheerders ontwikkelde en beheerde schema's hebben aangegeven wel behoefte hebben aan een aantoonbaar kwalitatief hoogstaand schemabeheer. Om het wegvallen van de beoordeling door de RvA op te vangen heeft een aantal samenwerkende schemabeheerders afgesproken om via het NEN een NTA (Nederlands Technische Afspraak) op te stellen voor onafhankelijk schemabeheer. In 2016 is gestart met de ontwikkeling van deze NTA. Wanneer deze NTA beschikbaar is wordt bepaald volgens welke systematiek de implementatie van deze NTA door individuele schemabeheerders aantoonbaar wordt gemaakt. Door SCCM wordt het voorzitterschap verzorgd van de werkgroep welke de NTA opstelt en de beoordelingssystematiek uitwerkt.

Sinds een aantal jaren is er op initiatief van SCCM een overleg van schemabeheerders om ervaringen uit te wisselen. Vanuit dit schemabeheerdersoverleg is er periodiek een afstemming met de RvA over onderwerpen die betrekking hebben op meerdere beheerders. Het gaat dan vooral over de werkwijze van de RvA. In 2016 is veel aandacht besteed aan formuleren van vervolgcacties naar aanleiding van het voornemen van de RvA om het beleid met betrekking tot het accepteren van schemabeheerders en certificatieschema's te wijzigen.

SCCM is op verzoek van de RvA toegetreden lid van het zogenaamde 'Adviespanel belanghebbenden' dat de RvA in 2013 heeft ingesteld. SCCM vertegenwoordigt hier de schemabeheerders.

Inhoud ISO 14001-, ISO 50001- en OHSAS 18001-certificatieschema's

Het certificatieschema's voor ISO 14001:2015 en OHSAS 18001 zijn in 2016 ongewijzigd gebleven.

Er is een nieuwe versie gepubliceerd voor het certificatieschema ISO 50001. De aanleiding voor de nieuwe versie was de aansluiting bij de eisen gesteld aan de uitvoering van een energieaudit op basis van de Energy Efficiency Directive (EED) en de implementatie van de ISO 50003-norm. In deze norm liggen eisen vast met betrekking tot competenties en tijdsbesteding. Gezien de vooralsnog beperkte belangstelling voor ISO 50001-certificatie heeft het bestuur besloten dat certificatie-instellingen het schema zonder accreditatie kunnen toepassen.

EMAS-verificatiesysteem

In het EMAS-verificatiesysteem zijn geen wijzigingen aangebracht.

NEN-normcommissies

SCCM is lid van zowel de normcommissie voor milieu- als voor arbomanagementsystemen. In de normcommissie voor milieumanagement is een inbreng geleverd bij het geven van een reactie op zowel voorstellen voor de ontwikkeling van nieuwe normen in de ISO 14000-serie als inhoudelijke reacties op concepten van normen in de ISO 14000-serie.

In de normcommissie voor arbomanagementsystemen is bijgedragen aan het formuleren van een Nederlandse reactie op de eerste DIS-versie van de ISO 45001-norm. Deze zal in de toekomst de OHSAS 18001-norm gaan vervangen.

Auditordagen ISO 14001

In januari 2016 hebben de ISO 14001-auditordagen voor de zeventiende maal plaatsgevonden. Het is een dagprogramma dat in 2016 op vier dagen is gehouden. In totaal hebben 165 milieuauditors van de aangesloten certificatie-instellingen deelgenomen.

Naast cases met betrekking tot de beoordeling van verschillende eisen uit de nieuwe ISO 14001-norm is aandacht besteed aan ontwikkelingen op het terrein van milieuwet- en regelgeving. Een externe deskundige heeft de belangrijkste wijzigingen en ontwikkelingen toegelicht. Daarbij is onder andere aandacht besteed aan de nieuwe Omgevingswet.

De auditors is ook het concept voor de uitwerking van een milieumanagementsysteem op basis van de ISO 14001:2015 voor een klein bedrijf (Holland Transport) voorgelegd. Doelstelling was dat een bedrijf welke een systeem heeft dat vergelijkbaar is met het voorbeeld ook certificeerbaar is.

De auditors hebben ook een toets gemaakt om de kennis over wet- en regelgeving te peilen. Vragen zijn gesteld over informatie die via de samenvattingen op mijn.sccm beschikbaar is.

De dagen hebben wederom een hoge waardering gekregen. Het verslag is beschikbaar via de website. Cases van de afgelopen jaren kunnen door middel van een database op internet worden geselecteerd en gedownload.

Auditordagen OHSAS 18001

Voor het achtste jaar op rij zijn de OHSAS 18001-auditordagen georganiseerd. Het is een dagprogramma dat in 2016 tweemaal is gehouden. Er hebben in totaal 67 auditors deelgenomen. Alleen auditors werkzaam voor de aangesloten certificatie-instellingen kunnen deelnemen. In de ochtend is door een externe specialist aandacht besteed aan het onderwerp 'persoonlijke beschermingsmiddelen'. In de middag is een introductie gegeven over de ISO 45001-norm die in ontwikkeling is. Aan de hand van verschillende cases is een aantal onderwerpen uit de norm besproken waar mogelijk verschillende inzichten over de wijze van implementatie bestaan. De uitkomsten worden gebruikt bij de opstelling van het toekomstige certificatieschema voor ISO 45001. De auditors is ook gevraagd om te reageren op een uitwerking van de belangrijkste arbowet- en regelgeving. De aanleiding voor het opstellen ervan was dat tijdens de auditordagen in 2015 naar voren was gekomen dat er geen overeenstemming was over wat wel en niet tot arbowet- en regelgeving moet worden gerekend.

De dagen hebben een goede waardering gekregen. Het verslag is beschikbaar via de website. De cases kunnen door middel van een database op internet worden geselecteerd en gelezen.

Informatiebladen

Op de website zijn veertien informatiebladen (inclusief twee stappenplannen) beschikbaar. Informatiebladen zijn er bijvoorbeeld voor onderdelen van een managementsysteem en voor bepaalde arbo- of milieuonderwerpen. Doelstelling van de informatiebladen is het geven van praktische informatie waarmee organisaties ideeën opdoen voor de opzet en/of verbetering van het managementsysteem. In 2016 is een informatieblad ontwikkeld en gepubliceerd waarin een milieumanagementsysteem voor een klein transportbedrijf is uitgewerkt op basis van de nieuwe norm. Verder is een aantal informatiebladen geactualiseerd en aangepast aan de eisen uit de nieuwe ISO 14001-norm.

In 2016 is een informatieblad voorbereid over het gebruik van ISO-normen bij het aantoonbaar maken van het MVO-beleid.

Samenvattingen wet- en regelgeving op mijn.sccm.nl

Om de naleving van wet- en regelgeving te verbeteren publiceert SCCM sinds 2011 samenvattingen van de belangrijkste onderwerpen uit de milieu- en arbowet- en -regelgeving op het besloten deel van de website (mijn.sccm). Deze samenvattingen zijn bedoeld om de kennis van zowel auditors als gecertificeerde organisaties ten aanzien van wet- en regelgeving te verhogen. De samenvattingen zijn in een toegankelijke (niet juridische) vorm geschreven en geven aan op wie de wet- en regelgeving betrekking heeft en wat belangrijke eisen zijn. Het is nadrukkelijk een samenvatting waaraan dan ook geen rechten kunnen worden ontleend. In 2016 is het aantal samenvattingen verder uitgebreid en is veel aandacht besteed aan de actualisatie. Eind december 2016 waren er in totaal 68 samenvattingen beschikbaar (was 62 eind 2015). In 2016 is tweemaal een overzicht gepubliceerd van de belangrijkste wijzigingen in de milieu- en arbowet- en -regelgeving van het afgelopen halfjaar.

Voor een aantal branches is een overzicht beschikbaar met de belangrijkste wet- en regelgeving waar een bedrijf uit de betreffende branche mee te maken kan hebben. Er zijn nu overzichten voor zes branches (transport, afvalbedrijven, chemiebedrijven, drukkerijen, metaalbewerking, bouwbedrijven).

Het aantal gebruikers van mijn.sccm is gestegen van 1.409 eind 2015 naar 1.535 eind 2016. In totaal zijn er 361 nieuwe gebruikers aangemeld in 2016, maar vallen er ook altijd gebruikers af. Het aantal logins is gestegen van 5.636 naar 6.055. Ook het aantal downloads is gestegen. Er zijn in totaal 12.256 documenten gedownload (10.664 in 2015). Het meest gedownload zijn de overzichten van wijzigingen in wet- en regelgeving.

Voorlichting en publiciteit

Het geven van voorlichting behoort tot de kerntaken van SCCM. Het betreft voorlichting aan organisaties die gecertificeerd zijn, organisaties die zich aan het voorbereiden zijn op certificatie, organisaties die geconfronteerd worden met een certificaat (zoals overheden) en adviseurs.

Enkele belangrijke resultaten en activiteiten in 2016 worden onderstaand weergegeven.

- In 2016 is gestart met de organisatie van bijeenkomsten voor adviseurs die actief zijn op het terrein van managementsystemen. Er is een middagprogramma ontwikkeld over de nieuwe ISO 14001-norm. In 2016 zijn er twee bijeenkomsten georganiseerd waaraan in totaal circa 60 adviseurs hebben deelgenomen.
- Internet vormt het belangrijkste voorlichtingskanaal. De website van SCCM is in 2016 gemiddeld maandelijks door ruim 3.300 unieke bezoekers bezocht (3.200 in 2015). In totaal is de website in 2016 ruim 55.000 keer bezocht (52.000 in 2015). De website inclusief de database met gecertificeerde organisaties wordt minimaal eenmaal per week bijgewerkt.
- In 2016 is het bestand met e-mailadressen voor het versturen van nieuwsbrieven verder gegroeid. Eind 2016 bestaat het bestand uit 3.680 adressen (3.110 in 2015). Deze hebben in 2016 viermaal een digitale nieuwsbrief ontvangen. Analyse wijst uit dat de nieuwsbrieven ook goed worden gelezen.
- In totaal zijn er in 2016 circa 19.600 documenten gedownload van de SCCM-website (13.600 in 2015).

- De databases met ISO 14001- en OHSAS 18001-certificaten zijn de meest bezochte pagina's op de SCCM-website: circa 22.000 zoekopdrachten zijn gegeven.
- Eind 2016 staan er in totaal 1.535 personen geregistreerd voor mijn.sccm (1.400 in 2015). Dit zijn auditors werkzaam voor aangesloten certificatie-instellingen (circa 300), KAM-managers van gecertificeerde bedrijven (ruim 1.200) en een aantal overheidsfunctionarissen.
- Vragen van bedrijven, adviseurs en overheden worden beantwoord. Deze komen per telefoon en e-mail binnen. Het betreft inhoudelijke vragen en vragen over het versturen van documentatie. Inhoudelijke vragen hebben betrekking op bijvoorbeeld de interpretatie van de ISO 14001- of OHSAS 18001-norm, gecertificeerde bedrijven en de werkwijze van certificatie-instellingen.
- Een makkelijk leesbare samenvatting is gemaakt van het jaarverslag 2015, dat zal ook voor dit jaarverslag worden gedaan.
- In 2016 zijn twee webinars verzorgd (vier in 2015). Eén webinar was vrij toegankelijk en één webinar was alleen toegankelijk voor personen geregistreerd bij mijn.sccm. De webinars konden zowel direct worden gevolgd als achteraf bekeken en beluisterd via de website. De webinars hadden betrekking op de in ontwikkeling zijnde ISO 45001-norm en fysieke belasting (tillen, duwen etc.). De laatste was besloten.

5 Verwachtingen en beleid 2017

Uit de beschrijving van de stand van zaken in hoofdstuk 3 blijkt dat de groei van het aantal ISO 14001- en OHSAS 18001-certificaten is afgenomen. Na een aantal jaren met 'dubbele' groeicijfers was de groei in 2015 en 2016 beperkt. Voor zowel ISO 14001, OHSAS 18001 als ISO 50001 wordt ook in 2017 geen sterke groei van het aantal certificaten verwacht. Voor de verschillende normen wordt de verwachting toegelicht.

ISO 14001

- Veel gecertificeerde organisaties moeten nog de overstap naar de ISO 14001:2015 norm maken. Eind 2016 waren circa 200 van de 2.472 certificaten op basis van de nieuwe norm. Omdat de overstap voor september 2018 moet zijn gerealiseerd zullen veel organisaties in 2017 stappen moeten zetten. Alhoewel aan extra eisen moet worden voldaan is de verwachting dat organisaties het ISO 14001-certificaat willen behouden. SCCM zal organisaties in 2017 stimuleren om tijdig met de overstap te beginnen.
- Een aanzienlijk deel van de ISO 14001-gecertificeerde organisaties is ook OHSAS 18001-gecertificeerd en hebben een gecombineerd managementsysteem. Deze organisaties willen de overgang naar de nieuwe norm graag combineren, maar worden daarin belemmerd door de vertraging in de publicatie van de ISO 45001-norm. SCCM brengt in 2017 een informatieblad uit waarin wordt uitgewerkt hoe al voor de publicatie kan worden gestart op basis van de concepten van de ISO 45001-norm.
- Organisaties die ISO 14001 zijn gecertificeerd zijn vaak ook ISO 9001-gecertificeerd. Mogelijk dat organisaties die overwegen het kwaliteitsmanagementsysteem uit te breiden met milieu, daar even mee wachten omdat eerst het kwaliteitsmanagementsysteem moet worden aangepast aan de nieuwe ISO 9001-norm. Wanneer in 2018 de overgang naar de ISO 9001:2015 is gemaakt, komt er weer ruimte voor uitbreiding. In 2017 zal de implementatie van ISO 14001 geen prioriteit hebben.
- In het kader van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) wordt door zowel bedrijven als overheden bij de inkoop van goederen en diensten eisen gesteld aan het MVO-beleid bij leveranciers. Het ISO 14001-certificaat speelt daarbij een belangrijke rol. Gezien het belang van het klimaatbeleid wordt bij de inkoop in toenemende mate een CO₂-prestatieladdercertificaat gevraagd. Het CO₂-Prestatieladdercertificaat dekt echter maar een deel van de milieuthema's af. SCCM gaat in 2017 aandacht besteden aan de positionering van ISO 14001 ten opzichte van andere instrumenten, zoals de CO₂-Prestatieladder.
- Het gebruik van de ISO 14001-norm zou kunnen worden versterkt wanneer zichtbaar kan worden gemaakt wat de prestaties zijn die met het milieumanagementsysteem worden behaald. In 2016 is door SCCM een eerste concept ontwikkeld voor een 'milieuprestatieladder'. SCCM zal in 2017 de mogelijkheden voor de ontwikkeling van een 'milieuprestatieladder' verder ontwikkelen.

ISO 50001

- De verwachting is dat de belangstelling voor ISO 50001-certificatie beperkt blijft. Organisaties met een ISO 14001-certificaat borgen de ontwikkeling en uitvoering van het energiebeleid met het milieumanagementsysteem. Voor het voldoen aan de plicht tot uitvoering van een 'energieaudit' uit de Energy Efficiency Directive (EED) wordt een ad-hoc-oplossing gezocht.
- Nu blijkt dat voor het voldoen aan de EED-verplichtingen geen gebruik wordt gemaakt van een ISO 50001-certificaat, zal SCCM in 2017 een 'module' ontwikkelen welke in combinatie met een ISO 14001-certificatieproces kan worden toegepast om aantoonbaar te maken dat aan de tot het uitvoeren van een energieaudit wordt voldaan. Mogelijk dat dit later als een opstap naar ISO 50001 kan dienen.

OHSAS 18001/ISO 45001

- De groei van het aantal OHSAS 18001-certificaten is in 2016 min of meer stil komen te vallen. Organisaties zijn in afwachting van de publicatie van de ISO 45001-norm, deze gaat de OHSAS 18001-norm vervangen. De publicatie was verwacht voor eind 2016/begin 2017. Door de vertraging in de ontwikkeling wordt deze begin 2018 verwacht. De verwachting is daarom dat ook in 2017 het aantal OHSAS 18001-certificaten min of meer stabiel zal blijven.
- Op basis van het aantal reacties op publicaties over de ISO 45001 kan worden afgeleid dat er veel belangstelling is voor deze nieuwe norm. De verwachting is daarom dat de belangstelling voor ISO 45001-certificatie in de toekomst groot zal zijn.
- Organisaties die een arbomanagementsysteem willen gaan invoeren hoeven niet te wachten tot de ISO 45001-norm is gepubliceerd. Ook op basis van nu beschikbare concepten van deze norm kan worden gestart met de implementatie. SCCM geeft in 2017 een informatieblad uit over de invoering van ISO 45001 en de mogelijkheden om daar al mee te starten.

Binnen de activiteiten van SCCM kan onderscheid worden gemaakt naar enerzijds de basisactiviteiten en anderzijds de projectgebonden activiteiten. De basisactiviteiten houden verband met het ontwikkelen en beheren van de certificatieschema's (waaronder het ondersteunen van de CCvD's en organiseren van overleggen met certificatie-instellingen), de organisatie van auditordagen en het geven van voorlichting. Ook het optreden als competent body voor EMAS behoort tot de basisactiviteiten. De projectgebonden activiteiten komen voort uit het beleidsplan 2016-2020.

Op basis van de in het beleidsplan geschetste ontwikkelingen wil SCCM in de periode 2016-2020 het volgende bereiken:

- Overheden stimuleren organisaties om een managementsysteem in te voeren en te laten certificeren omdat certificatie wordt gewaardeerd bij toezicht.
- Gecertificeerde organisaties implementeren de nieuwe managementsysteem normen volgens de SCCM-interpretatie.
- De uitvoering van certificatie geeft certificaathouders meer toegevoegde waarde.
- Brede toepassing SCCM-certificatieschema's in Nederland.
- Internationale afstemming van interpretaties en toelichtingen op de gebruikte normen.

In 2017 worden de volgende projecten uitgevoerd in het kader van het beleidsplan.

Waardering van gecertificeerde managementsystemen bij overheidstoezicht

- Opzetten van dialoog/leggen van contacten met toezichthouders/geven van voorlichting met betrekking tot managementsystemen, certificatie en toezicht.
- Opstellen van voorlichtingsmateriaal gericht op toezichthouders.
- Voorbereiding van pilots om ervaring op te doen met relatie certificatie en overheidstoezicht voor ISO 14001/NTA 8620.

De implementatie van de nieuwe managementsysteem normen volgens de SCCM-interpretatie

- Communicatie door nieuwsbrieven (5-6 in 2017) en website.
- Organisatie van 5-6 webinars. Deze zullen betrekking hebben op de in ontwikkeling zijnde ISO 45001; de vragen ontstaan bij het gebruik van de nieuwe ISO 14001 en eventueel inhoudelijke thema's/onderwerpen uit wetgeving (zoals bijvoorbeeld persoonlijke beschermingsmiddelen).
- Opstellen van een infoblad over verschillen tussen OHSAS 18001 en ISO 45001 en actualiseren van infobladen voor ISO 14001 in 2017.
- Opstelling van best practices.
- Publiceren van SAQ om de prestaties van een organisatie gerelateerd aan het milieumanagementsysteem te meten.
- Organisatie van adviseursmiddagen om de kennis van adviseurs over managementsystemen en interpretatie van SCCM te verhogen.

De uitvoering van certificatie die certificaathouders meer toegevoegde waarde geeft

- Aanvulling en actualisatie van wet- en regelgeving samenvattingen + mijn.sccm-website.
- Aanvulling van informatie over veel gebruikte normen/richtlijnen op arbogebied.
- Uitwerking van mogelijkheden tot (continu) onderzoek naar waardering van certificatie.
- Afstemming met andere schemabeheerders en relatie RvA.
- Ontwikkeling van nieuwe schema's (NTA 8620).

Brede toepassing van SCCM-certificatieschema's in Nederland

- Inventarisatie van CI's die in Nederland actief zijn met ISO 14001/ISO 50001/OHSAS 18001 op basis van buitenlandse accreditaties. Contact leggen met CI's over mogelijkheden SCCM-certificatieschema's.

Internationale harmonisatie

- Deelname aan normcommissies.
- Inventariseren van mogelijkheden om internationaal meer bekendheid te geven aan de door SCCM geproduceerde documenten (bijvoorbeeld via andere organisatie, LinkedIn-forums etc.)

Omdat communicatie met de verschillende doelgroepen een essentieel onderdeel is voor de uitvoering van de strategie wordt een communicatiespecialist op structurele basis ingeschakeld. Op deze manier wordt de continuïteit in de communicatie gewaarborgd.

Bijlage 1 Overzicht samenstelling bestuur en CCvD's (22 mei 2016)

Bestuur SCCM

Vacant
Namens VNO-NCW
Voorzitter SCCM / voorzitter CCvD Arbo

De heer M. den Boer
Interprovinciaal Overleg / RUD Zeeland

De heer C.L. Droste
Namens VNO-NCW / Vereniging FME-CWM
Penningmeester SCCM

De heer R.W.P. Valkhof
Rijkswaterstaat Zuid-Holland
Vicevoorzitter / voorzitter CCvD Milieu

De heer E. Franken
Namens NVCI / TÜV Nederland QA B.V.

Bureau SCCM

De heer ir. F.W. Stuyt
Directeur

Mevrouw Y.C.M. van der Voort
Projectleider

Mevrouw S. Gioia
Secretariaat

Mevrouw E. van Nispen
Communicatie

Centraal College van Deskundigen Milieu (CCvD-M)

Ing. R.W.P. Valkhof
Rijkswaterstaat Zuid-Holland
Voorzitter

De heer F.W. Stuyt
Directeur SCCM
Secretaris

Vacant
Waterschappen

De heer H. Spiegeler (agendalid)
Ministerie van IenM

De heer P. Meerman
Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
(OMWB)

Vacant
Regionale Uitvoeringdienst - BRZO

De heer K. Huizinga
Rijkswaterstaat Zuid-Holland

De heer A.F. Lourens
PostNL

De heer C. van Houwelingen
Dow Benelux B.V.

De heer M. Kalders
Van Kaathoven groep

De heer P. Stroucken
Thomas Regout International B.V.

De heer R. van Stigt
Vereniging BMD's / BMD Advies Centraal
Nederland

De heer T. Bolder
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
(RVO)

Mevrouw A. Pols
Nederlandse Emissieautoriteit (NEa)

Centraal College van Deskundigen Arbo (CCvD-A)

De heer F.W. Stuyt
Directeur SCCM
Secretaris

De heer H.P. Martens
Dow Benelux N.V.

Vacant (waarnemer)
Ministerie SZW

De heer M. Tekstra
FrieslandCampina

De heer R.B.M. Verhoef
Verhoef A&O

De heer M. Kalders
Van Kaathoven groep

De heer W.W.T. Janssen
Giesbers-Wijchen

De heer E. Heijnsbroek
Verbond Papier & Karton

De heer A. de Groot
Philips Healthcare

Bijlage 2

Certificatie-instellingen met erkenning van de Raad voor Accreditatie voor ISO 14001, EMAS en/of OHSAS 18001 op 15 mei 2016

Aboma Certificering bv
(ISO 14001 / OHSAS 18001)
Postbus 141
6710 BC Ede
tel.: 0318 - 691949
www.abomacertificering.nl

BSI Group The Netherlands B.V.
(ISO 14001)
Postbus 74103
1070 BC Amsterdam
tel.: 020 - 3460780
www.bsigroup.com/nl-NL/

**Bureau Veritas Inspection and Certification
The Netherlands B.V.**
(ISO 14001)
Postbus 2620
3800 GD Amersfoort
tel.: 088 - 4505500
www.bureauveritas.nl

C+ certificering bv
(ISO 14001)
Productieweg 8
9301 ZS Roden
tel.: 050 - 5011182
www.c-plus.nl

Certificatiebureau CGD B.V.
(ISO 14001)
Postbus 1085
3330 CB Zwijndrecht
tel.: 078 - 6106610
www.cgd.nu

DEKRA Certification B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 5185
6802 ED Arnhem
tel.: 088 - 9683000
www.dekra-certification.nl

DNV GL Business Assurance B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001 /
EMAS)
Postbus 9599
3007 AN Rotterdam
tel.: 010 - 2922700
www.dnvba.nl

EBN Certification
(ISO 14001)
Postbus 5156
2900 ED Capelle aan den IJssel
tel. : 010 - 4412018
www.ebncertification.nl

Kiwa Nederland B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 70
2280 AB Rijswijk
tel.: 088 - 9984400
Postbus 137
7300 AC Apeldoorn
tel.: 088 - 9983393
www.kiwa.nl

Lloyd's Register Nederland B.V.
(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 701
3001 AS Rotterdam
tel.: 010 - 2018401
www.lrq.nl en www.lrq.com

Nederlands Certificatie Instituut
(ISO 14001 / OHSAS 18001)
Postbus 405
3233 ZJ Oostvoorne
tel.: 0181 – 481949
www.certificatieinstituut.nl

Nederlands Certificatie Kantoor B.V.
(ISO 14001)
Velslerweg 14
1942 LD Beverwijk
Tel : 0251 - 222273
www.nckbv.nl

Normec Certification B.V.
(ISO 14001)
Postbus 275
4190 CG Geldermalsen
tel.: 0345 - 585000
www.normeccertification.nl

SGS Nederland B.V.
(ISO 14001)
Postbus 200
3200 AE Spijkenisse
tel.: 0181 - 693333
www.nl.sgs.com

**SKG-IKOB Certificatie B.V. h.o.d.n. IKOB-
BKB, SKG en SKW Certificatie**

(ISO 14001)
Postbus 202
4190 CE Geldermalsen
tel.: 088 - 2440100
www.skjikob.nl

SKH

(ISO 14001)
Postbus 159
6700 AD Wageningen
tel.: 0317 - 453425
www.skh.org

TÜV Nederland QA B.V.

(ISO 14001 / OHSAS 18001 / ISO 50001)
Postbus 120
5680 AC Best
tel.: 0499 - 339500
www.tuv.nl

Bijlage 3
Geregistreerde bedrijven in het kader van de EMAS-verordening*
(25 april 2017)

-	Europees Octrooibureau**	Rijswijk/Den Haag
-	Joint Research Centre (JRC) Petten***	Petten
-	Sappi Maastricht B.V.	Maastricht
-	Zorgvervoercentrale Nederland BV	Rotterdam

* Op de internetsite van SCCM is een bestand opgenomen met alle organisaties die ISO 14001-gecertificeerd zijn door een bij SCCM aangesloten certificatie-instelling. In dit bestand kunnen selecties van de gecertificeerde bedrijven worden gemaakt naar bijvoorbeeld regio en bedrijfstak.

** De Nederlandse vestiging van het Europees Octrooibureau is in Duitsland EMAS geregistreerd als onderdeel van het in München gevestigde hoofdkantoor.

*** JRC Petten is EMAS geregistreerd in België als vestiging van de Europese Commissie.